

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/41/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516200004
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1516200004.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti R.: I. I. G., narodený dňa XX.XX.XXXX Z. I. N., T. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, deti rodičov - matka: Z. R. W. Z. D. Z. Č. Y. B. D. Á. , narodená dňa XX.XX.XXXX U. H. H., M. XX, bývajúca na adrese C. XX, H., zastúpená: JUDr. Bronislava Pavelková, PhD., advokátka, so sídlom Dobrovičova 6, Bratislava a otec: V. I. R. W. Z. D. Z. Č. Y. Z., T. S. XX.XX.XXXX, bytom H., M. XX, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V. zo dňa 25. februára 2016, č.k. 20P 1/2016-135, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Bratislava V. zo dňa 25. februára 2016, č.k. 20P 1/2016-135,
p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Okresný súd Bratislava V. uznesením zo dňa 25. februára 2016, č.k. 20P 1/2016-135, zamietol návrh matky na dočasné zverenie maloletého I. G. a N. do jej výchovy a súčasne v rámci navrhovaného predbežného opatrenia povinnosť platiť výživné otcom v sume 150,-- € mesačne na každé dieťa zamietol, ďalej na úpravu styku synov s otcom, uložiť otcovi povinnosť odovzdať jej všetky kompenzačné pomôcky v zmysle Rozhodnutia č. H.-XXX Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 03.05.2013 a to vrátane motorového vozidla Q. K. X. I., Š. H. XXXGF a jej, ako matke, uložiť povinnosť poskytnúť otcovi v čase, kedy sú maloleté deti v jeho starostlivosti všetky potrebné kompenzačné pomôcky pre maloletého I. G., vrátane motorového vozidla Q. K. X. I., Š. H. XXXGF.

Predmetným uznesením súd prvého stupňa zamietol aj návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým otec žiadal, aby boli maloleté deti I. G. Z. N. na čas do rozvodu manželstva zverené do osobnej a výhradnej starostlivosti otca v mieste trvalého bydliska jeho i detí na M. O. Č.. XX D. H.. Navrhol, aby styk matky s maloletými deťmi bol realizovaný každý párnny týždeň v pondelok, utorok, stredu a štvrtok od 7.00 hod. do 19.00 hod. a od piatka 7.00 hod. do nedele 19.00 hod. Matka v čase určenom na styk s deťmi zabezpečí stravovanie detí (vrátane raňajok a večere) na svoj účet, plnenie povinnej školskej dochádzky oboch detí, vypracovanie domácich úloh a rehabilitáciu. Matka si deti prevezme od otca a odovzdá mu ich v byte na M. XX. Telefonický a iný elektronický kontakt rodičov s deťmi v čase od 7.00 hod. do 7.45 hod. a od 17.00 hod. do 20.00 hod. nesmie byť obmedzený. Otec zabezpečí chod domácnosti, starostlivosť o ošatenie detí (nákup ošatenia, pranie, žehlenie, uskladnenie), hygienu detí, správu všetkých finančných záležitostí detí - príjmy, daňový bonus, prídavky na deti, všetky príspevky Úradu práce sociálnych vecí a rodiny na kompenzáciu ZŤP (a výdavky) stravovanie detí v škole, ŠKD, DSS, záujmové krúžky, poplatky za deti (nie za sprievod) súvisiace s hospitalizáciou alebo zdravotnými výkonmi a poplatky za telefonovanie a prístup detí k internetu, finančné zabezpečenie fungovania celej domácnosti, hygienické pomôcky (jednorazové plienky) a špeciálnu výživu (Nutridrink) pre syna I. G.. Matka je zaviazaná mesačne platiť výživné k rukám otca vo výške 27,13 € na každé dieťa vždy k prvému dňu v mesiaci. Maloletému N. je otec povinný zakúpiť

mobilný telefón, SIM-kartu a zriadiť mu detský bankový účet s detskou platobnou kartou. Nakladanie s majetkom detí je na čas do rozvodu manželstva zakázané.

Súd prvého stupňa uviedol, že návrhom zo dňa 02.01.2016, doručeným súdu prvého stupňa dňa 04.01.2016 (emailovým podaním) a doplneným dňa 08.01.2016, žiadala matka o nariadenie predbežného opatrenia vo vyššie citovanom znení.

V návrhu na nariadenie predbežného opatrenia matka uviedla, že obe maloleté deti sú narodené z manželstva účastníkov, ktorí svoj vzťah ukončili v septembri 2015 a v decembri 2015 matka podala návrh na rozvod manželstva. Otcovi navrhla, že kým si deti zvyknú na novú situáciu v rodine, budú sa pri starostlivosti o ne striedať v približne týždňových intervaloch v byte na M. O. Č. XX, kde spoločne žili od roku 2002, a ktorý rekonštruovali a upravili pre potreby syna I. G., ktorý je ťažko zdravotne postihnutý s diagnózou C.M. I., I., G. Y., X.. Tento model starostlivosti fungoval do decembra 2015, a následne dňa 30.12.2015 otec po sérii incidentov - hádok, konfliktov, vyhrážaní sa a porušovaní dohodnutého systému starostlivosti - vymenil bez jej vedomia v uvedenom byte zámky a znemožnil jej vstup do bytu. Poukázala na to, že predmetný byt vlastní rodičia otca maloletých detí, avšak na uvedenej adrese má trvalý pobyt nielen ona, ale aj obe maloleté deti. V čase, keď mala v starostlivosti obe deti, jej otec odmietol vydať nielen osobné veci maloletého N. (oblečenie, hračky, knižky), ale aj hygienické potreby (plienky, prebaľovacie podložky, vlhčené utierky) a kompenzačné pomôcky pre syna I. G. potrebné k tomu, aby sa o neho mohla plnohodnotne postarať. Rovnako odmietol synovi poskytnúť auto, ktoré má tento priznané Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava (ďalej len ÚPSVaR BA) na kompenzáciu následkov ťažkého zdravotného postihnutia. Poukázala na to, že syn I. G. je odkázaný na individuálnu prepravu, nemôže cestovať verejnou dopravou. Privolaná hliadka polície z Obvodného oddelenie policajného zboru Bratislava V. len konštatovala, že v tejto situácii jej, ani deťom, nedokáže pomôcť. V ten deň jej volala aj pracovníčka Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava Mgr. Zaťková a overovala si, či matka vie o tom, že otec predal synove auto, na ktoré boli poskytnuté prostriedky štátu, firme jeho otca J. SK, G..M..B., o čom ale nevedela. Označené auto do 20.12.2015 používali spoločne pre účely syna a otec jeho predajom výrazne zhoršil kvalitu života syna I. G.. Matka má za to, že starostlivosť rodičov o synov počas manželského spoluzitia bola rozložená nerovnomerne. Pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav maloletého I. G. roky zabezpečovala všetky potreby detí sama. Má za to, že obaja rodičia sa nevedia dohodnúť na elementárnych zásadách starostlivosti, otec manipuluje nielen s jej osobnými vecami, ale aj s vecami maloletých, najmä I. G. (auto, hygienické potreby). Deti sa stávajú nástrojom na získanie výhody pri rozvode. Poukázala na to, že v čase vyhrotených vzťahov sa ľahko môže stať, že synovia opakovane zažijú aj situácie, ktoré nie sú pre ich vek a zdravotný stav dobré, nakoľko obe deti boli v decembri 2015 opakovane svedkami konfliktov, kedy otec pred nimi na ňu verbálne útočil, rozprával o nej nepravdivé veci, stáli pred domom, v ktorom dovtedy žili a nemohli sa dostať dnu. Situácia detí veľmi psychicky vyčerpáva a je o to komplikovanejšia, že zdravotný stav maloletého I. G. vyžaduje špecifické potreby, permanentnú starostlivosť, psychickú pohodu, klud a istotu. Matka deti odvieďa na C. XX, H. k svojmu priateľovi, nakoľko nemá prístup do spoločnej domácnosti. Súčasne uviedla, že úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k obojm maloletým chce riešiť predovšetkým rodičovskou dohodou, ktorá by kopírovala potreby synov a bola by kreovaná s ohľadom na zdravotný stav maloletého I. G.. Otec jej zabránil odniesť z miesta spoločného bydliska svoje osobné veci, ale aj potreby pre maloleté deti, ako aj kompenzačné pomôcky, ktoré potrebuje postihnutý I. G.. Od toho dňa je správanie otca skratové a ohrozuje zdravý vývoj detí. Nedokáže ovládať svoje negatívne pocity voči nej a ventiluje si ich aj pred deťmi. Opakovane ju fyzicky atakoval sácaním. Zlosť otca sa prenáša aj do oblasti, ktorá nemá s manželskými vzťahmi nič spoločné, do dispozície s kompenzačnými pomôckami postihnutého I. G., ktoré odmieta matke odovzdať aj na čas, keď je I. G. u nej, čo absolútne sťažuje starostlivosť o syna a znižuje jeho osobný komfort. Auto, ktoré má slúžiť na prevoz chorého dieťaťa, nevyužíva rodič, ktorý sa o dieťa aktuálne stará (v párnych týždňoch matka), ale otec na podnikanie. Okrem týchto skratových konaní otec deti destabilizuje narúšaním dohodnutého rytmu. Keďže nemá (na rozdiel od matky) pevnú pracovnú dobu, chodí v čase jej osobnej starostlivosti pre deti do školy, kde ich predčasne vyberá. Snaží sa ich získať na svoju stranu nezmyselným kupovaním hračiek alebo povoľovaním správania, ktoré doteraz nebolo v rodine tolerované. Verbalizoval pred ňou, že žiada o zverenie detí do svojej výlučnej starostlivosti a o výlučné právo spravovať ich majetok. Je zjavné, že v jeho súčasnom psychickom stave nie je schopný oddeliť záujmy a potreby detí od vlastných záujmov, a preto jeho záujmy a správanie v súčasnosti nekorešponujú s najlepším záujmom detí. Pokiaľ sa porovná správanie otca s ustanovením článku 5 základných zásad Zákona o rodine, tak možno konštatovať, že otec nemá žiadnu snahu synom vytvoriť bezpečné prostredie, čo

sa prejavilo v zrušení ich prístupu do spoločného obydľia, v ktorom bola dohodnutá striedavá osobná starostlivosť, nedokáže rešpektovať okolnosti ťažkého zdravotného postihnutia syna I. G., keď odmieta jej poskytnúť zdravotné kompenzačné pomôcky maloletého v čase, keď je dieťa v jej starostlivosti a pokúsil sa predať auto, slúžiace maloletému a zakúpené z prostriedkov štátneho rozpočtu (firme svojho otca), ohrozuje vývin detí agresívnymi výstupmi voči nej v prítomnosti detí, a to nielen verbálnymi, ale aj sácaním, zaťažuje deti do konfliktu lojality, keď naruša ich režim svojvoľnými zásahmi, neguje jej výchovné pôsobenie a negatívne ovplyvňuje ich výchovu. Za týchto okolností považuje za dôvodné, aby boli deti dočasne - do rozhodnutia vo veci samej - zverené do jej osobnej starostlivosti, ktorú aj prevažne sama realizovala do októbra 2015, keď už boli s otcom dohodnutí, že sa rozvedú a zaviedli režim striedavej osobnej starostlivosti. Tento však fungoval len v spoločnom byte (keď tam bola zároveň v "jeho" týždňoch aj matka) a veľmi krátko - cca 2 mesiace, potom ho otec zrušil. Približne vtedy vybavila na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava pre syna príspevok na opatrovanie vo výške 282,90 € mesačne, ktorý je zatiaľ vyplácaný na jej účet. Má za to, že aj preto jej znemožnil vstup do bytu, zrušil dohodu o striedavej osobnej starostlivosti a oznámil, že žiada o zverenie detí do jeho osobnej starostlivosti a o ich finančné zastupovanie. Jeho správanie je nevypočítateľné, preto je v záujme maloletých detí, aby boli dočasne stabilizované v pomeroch, ktoré im tam vytvorila. Žije v rodinnom dome svojho priateľa, ktorý dokáže plne uspokojiť potreby detí. V dome vykonal šetrenie aj Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Bratislave a konštatoval vhodné podmienky. K podaniu matka pripojila listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva v rámci svojho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (konanie bolo vedené pod sp. zn. 20P 1/2016).

Neúplným návrhom zo dňa 04.01.2016, doručeným súdu prvého stupňa toho istého dňa, a následne na výzvu súdu opraveným a doplneným dňa 15.01.2016, žiadal otec súd prvého stupňa o nariadenie predbežného opatrenia vo vyššie citovanom znení.

V návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uviedol, že dňa 26.12.2015 mu manželka oznámila, že podala návrh na rozvod manželstva, z ktorého sú narodené dve maloleté deti. Syn I. G. má podľa posudku Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 05.04.2013 mieru funkčnej poruchy 90% v oblasti mobility a orientácie, v oblasti komunikácie a v oblasti sebaobsluhy, a preto je z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby; stupeň odkázanosti IV. Navštevuje Špeciálnu základnú školu Ž. pre S. Y., na ulici R. XX-XX v Bratislave. Syn N. je zdravý, navštevuje druhý ročník Základnej školy, na ulici S. X, Bratislava. Obe deti majú dobrý vzťah s oboma rodičmi, starými rodičmi z oboch strán a do 26.12.2015 žili v byte vo vlastníctve rodičov otca, bez zaťažovania vzťahovými problémami rodičov. Matka v septembri 2015 navrhla, že sa chce viac starať o deti a od októbra 2015 navrhla striedanie starostlivosti o deti v spoločnej domácnosti po týždňoch, keďže dlhodobo (viac ako 3 roky) v prevažnej miere zabezpečoval starostlivosť a plnenie povinností voči deťom on ako otec. Toto tvrdenie je možné overiť svedeckými výpoveďami, ako aj listinnými dôkazmi: I. D., I. R., I. R., I. M., U., s.r.o., Sociálna poisťovňa - výplata nemocenských dávok, S. Y., Š. C. F. S. 2, elektronický prístupový systém a bezpečnostný kamerový systém pri vstupe do domu na M. XX a má za to, že matka uplatňovala voči nim väčšinou len svoje práva. V pondelok v týždni, v ktorom starostlivosť o deti zabezpečoval on, matka s kufrom odišla s tým, že príde v nedeľu bez toho, aby sa zaujímala o deti počas týždňa. V týždni, keď sa starala o deti ona, bol v byte prítomný aj on, pričom matka opakovane odopierala maloletému N. právo vybrať si rodiča, ktorý mu bude večer pred spaním čítať rozprávku, hoci tento viackrát prejavil záujem pri čítaní rodičov striedať. V týždni od 21.12.2015 do 27.12.2015 sa mal o deti starať on, avšak matka žiadala výmenu dátumov návštev starých rodičov, s čím on nesúhlasil. Dňa 25.12.2015 celá rodina navštívila starých rodičov z jeho strany a na druhý deň druhých starých rodičov. Matka v nasledujúcom týždni s odôvodnením, že potrebuje ísť do práce a otec nie je ochotný nastúpiť do svojej práce, ponechala deti u jej rodičov v dňoch od 26.12. do 27.12.2015 (v týždni starostlivosti otca o deti) a od 28.12. do 29.12.2015, s čím súhlasil pod podmienkou, že oslava narodenín syna I. G. sa presunie zo dňa 27.12. na deň 29.12.2015 a dohodli sa, že pre deti príde cestou zo služobnej cesty a privezie ich domov. Matka ho požiadala, aby jej dal auto, že deti privezie. Otec sa cestou na služobnú cestu za deťmi zastavil, a po jej ukončení deti opäť navštívil u starých rodičov zo strany matky. Počkal na príchod matky, nakoľko neboli pevne dohodnutí, kto deti odvezie domov. Matka ho o pomoc nežiadala, preto sa s deťmi rozlúčil s tým, že sa doma stretnú. Na parkovisku pred domom však čakalo tmavé auto zn. H. A. J.: H. XXXKR s vodičom, preto počkal na ďalší postup v blízkosti. Po necelej hodine čakania do auta nastúpil maloletý N.. Otec matku vyzval, aby deti nastúpili do vlastného rodinného auta, čo ona odmietla. Vodič vozidla mu bol predstavený ako jej nový priateľ. Otec vzal z otvoreného auta syna a posadil ho do rodinného auta. Matkin priateľ vyzval maloletého, aby vystúpil a z auta zobral autosedačku a odviezol dieťa do svojho vozidla. Má za to, že išlo o neoprávnené konanie

cudzej osoby, ktorá o deťoch nemôže rozhodovať. Na výzvu otca, aby s tým prestal, nereagoval. Do sporu sa postupne zapojili obaja starí rodičia, do auta naložili aj druhého syna a zamedzili mu prístup k deťom. Otec sa vydal na cestu domov a s vozidlom zn. H. sa stretol v Hlohovci, kedy H. agresívne zrýchli na rýchlosť o 50 km/h väčšiu ako okoloidúce autá, čím ohrozovalo maloleté deti. Večer mu matka oznámila, že sa po jeho výstupe necíti bezpečne, a preto zostáva aj s deťmi u C.. Následne otec zistil, že doma chýbajú rodné listy maloletých detí a cestovné doklady detí, matkine šperky a množstvo ošatenia. Dňa 31.12.2015 si matka, po dohode s otcom v sprievode priateľa C. a spoločného známeho V. C. I., prišla pre ďalšie oblečenie, hračky a hygienické potreby detí a deti boli v tom čase pre neho na neznámom mieste strážené cudzími ľuďmi. Rodičia sa dohodli, že dňa 01.01.2016 matka privezie oboch synov na obed k starým rodičom zo strany otca a popoludní príde pre syna N., a pôjde s ním aj s priateľom na lyžovačku. Keďže meškala, odovzdala otcovi len syna I. G. Z. N. zatvoreného v aute babka oslovila, ale nereagoval. Neskôr vystúpil z auta, bol vystrašený a bál sa prejavíť náklonnosť k otcovi a jeho rodičom. Keď babka na neho položila ruku, matka mu ihneď prikázala, aby nastúpil do auta. Pri vypisovaní údajov o čase odchodu, mieste pobytu a čase návratu z lyžovačky matka s priateľom špekulovali, aké údaje uvedú. Matkin priateľ sa vyjadroval aj za matku a rozhodoval o maloletom N., nedovolil, aby ho otec na lyžovačke navštívil, lebo to je jeho majetok. Po odchode matky na lyžovačku zistil, že matka maloletemu I. G. na dvojtýždňové rehabilitačné liečenie (04.01.-15.01.2016) zabalila len používanú zubnú kefku a pol vlasového šampónu, pričom mal doma len minimum oblečenia pre maloletého I. G.. Tieto skutočnosti zakladajú opodstatnenosť jeho obáv, že matka nie je schopná okolnosti týkajúce sa detí vyhodnotiť racionálne, zodpovedne, čestne; že bude stále meniť dohody o striedaní starostlivosti podľa toho, ako jej to vyhovuje. Zdravé dieťa bude zdržiavať na neznámom mieste a argumentovať uplatňovaním svojich práv, postihnuté dieťa odloží do jeho starostlivosti, keď sa jej to hodí s vyhrážkou, že stačí povedať, keď sa nechceš postarať, máme náhradné riešenie; odvedenie detí z miesta trvalého bydliska a vystaví ich neistote, strachu a nebezpečeniu nestabilného prostredia. Vystaví deti výchovnému vplyvu cudzieho človeka bez ohľadu na potrebu výchovného vplyvu otca, vytvorením podmienok nepriaznivých pre styk otca s deťmi (ich umiestnenie v cudzom obydlí) znemožní výkon rodičovských práv a povinností; odsťahovaním sa k priateľovi počas trvania manželstva vytvorila matka nevhodný morálny model pre maloleté dieťa; intenzívnou snahou o zvalenie zodpovednosti za vzniknutú situáciu na otca negatívne ovplyvňuje zdravý psychický vývoj detí; prenechaním rozhodovania o deťoch a starostlivosti o deti na cudziu osobu.

Na Okresnom súde Bratislava V. sa vedie konanie o rozvod manželstva rodičov maloletých detí a o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode (pod sp.zn. 20P 312/2015), pričom súd prvého stupňa doteraz v tejto veci nerozhodol.

Kolízny opatrovník dňa 03.02.2016 prešetril pomery v domácnosti matky a otca maloletých detí na adrese M. XX D. H. a zistil, že matka dňa 29.12.2015 podľa udania otca opustila i s deťmi spoločnú domácnosť a odsťahovala sa k priateľovi V. C. Š. do rodinného domu na adresu D., C. XX. Otec uviedol, že deti nenamietali starostlivosť u matky, len mladší zo synov sa vyjadril, že by sa chcel konečne vyspať. Otec bol od 04.01.2016 do 15.01.2016 so synom I. G. na rehabilitačnom liečení, nesúhlasí so striedaním detí v domácnosti, neželá si, aby deti prespávali mimo bytu na M. XX z dôvodu ich nadmernej záťaže. V byte na M. Č. XX deti žijú od narodenia. Ide o trojizbový, kompletne zariadený byt, v ktorom majú deti spoločnú izbu s dvoma posteľami, pracovným stolom, stoličkou, šatníkom, policou na hračky, knihy a školské potreby. Maloletý I. G. má v spálni rodičov uložené zdravotné pomôcky vrátane chodítka a sedacej ortézy. Domácnosť je udržiavaná v čistote a poriadku. Predmetný byt je vo vlastníctve starých rodičov zo strany otca, užíva ho otec. Jeho rodičia žijú vo vlastnom byte na Q. Č. XX D. H.. Počas šetrenia bola v byte na M. XX prítomná aj matka maloletých detí, ktorá uviedla, že sa zo spoločnej domácnosti neodšťahovala, ale dňa 29.12.2015 oznámila manželovi prostredníctvom SMS, že ostáva aj s deťmi u priateľa, lebo sa necíti v prítomnosti manžela bezpečne. Nakoľko manžel vymenil zámky na byte, bola nútená situáciu riešiť pobytom u priateľa, ktorý jej podal pomocnú ruku. Toho času žije v spoločnej domácnosti s priateľom a jeho dvoma dcérami vo veku 9 a 12 rokov, ktoré má jej priateľ v striedavej osobnej starostlivosti. Rodinný dom je päťizbový, deťom sa bývanie u priateľa páči, dobre si rozumejú aj s jeho dcérami. Maloletý N. má spoločnú izbu s priateľovou mladšou dcérou Z.. Každý má svoju posteľ, skrinky, poličky, šatník, ako aj pracovný stôl. Starší syn I. G. užíva sám svoju kompletne zariadenú izbu. Vlastnú izbu má aj priateľova druhá dcéra. Matka sa vyjadrila, že jej vyhovuje, aby deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, starostlivosť otca o deti nespochybňuje, lebo dokáže deťom zabezpečiť riadnu starostlivosť. Matka tiež uviedla, že od 02.01. do 07.01.2016 bola so synom N. na lyžovačke v Rakúsku, lebo syn po tom túžil. Kolízny opatrovník konštatoval,

že obaja rodičia majú pre maloleté deti vytvorené vhodné životné podmienky, obaja sa dokážu o obidve deti dobre postarať a dôsledne zabezpečujú starostlivosť aj o zdravotne ťažko postihnutého syna I. G..

V danom prípade mal súd prvého stupňa za to, že na nariadenie navrhovaného predbežného opatrenia podmienky splnené neboli. Rodičia sa dohodli, že starostlivosť o maloleté deti budú realizovať formou striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v byte na M. O. Č.. XX. Tento model starostlivosti sa realizoval v období od októbra do decembra 2015 a bol ukončený z dôvodu, že otec vymenil zámky na byte, v ktorom sa striedavá osobná starostlivosť realizovala. Týmto zamedzil matke prístup do tohto bytu, a preto matka býva v rodinnom dome priateľa, ktorý dokáže uspokojiť potreby maloletých detí. Nie je zrejmé, či sa deti trvale zdržiavajú v domácnosti partnera matky. Z tvrdenia matky súd prvého stupňa zistil, že jediné, čo jej chýba, sú kompenzačné pomôcky pre maloletého I. G., ku ktorým sa nevie dostať, pretože jej ich otec odmieta vydať a bez kľúča od bytu na M. O. Č.. XX sa k nim nevie dostať, ako aj z tvrdenia, že v párných týždňoch, kedy sa o deti stará matka, nemá možnosť používať auto na prevoz detí, ale používa ho otec na podnikanie, vyvodil súd prvého stupňa záver, že sú obe deti naďalej v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Vychádzajúc z tejto skutočnosti, ako aj z tvrdenia otca, že deti nenamietajú starostlivosť matky a matka neosvedčila, že by boli v starostlivosti otca o obe maloleté deti závary alebo nedostatky, dospel súd prvého stupňa k záveru, že nebolo osvedčené, že by boli deti na výchove ohrozené, a že by bolo potrebné ich vyňať z doterajšieho výchovného prostredia. Preto súd prvého stupňa návrh otca i návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol, a to aj s poukazom na to, že kolízny opatrovník na základe vykonaného šetrenia pomerov na strane rodičov konštatoval, že obaja rodičia majú pre maloleté deti vytvorené vhodné životné podmienky, obaja sa dokážu o obidve deti dobre postarať a dôsledne zabezpečujú ich starostlivosť, ako aj starostlivosť o zdravotne ťažko postihnutého syna I. G..

Súd prvého stupňa v rámci odôvodnenia apeloval na otca, aby matke na čas, kedy bude maloletý I. G. v jej osobnej starostlivosti, poskytol auto, ako aj kompenzačné prostriedky, ktoré majú slúžiť pre potreby ich maloletého ťažko postihnutého syna. Zdôraznil, že deti potrebujú pokojné prostredie, ktoré však nie je viazané na miesto, ale na správanie kľúčových osôb v ich živote. Je potrebné redukovat' vystavovanie maloletých záťažovým situáciám. Súd prvého stupňa zdôraznil, že konfrontačné správanie rodičov nie je na prospech maloletých detí a apeloval na všetky osoby, ktoré majú vplyv na výchovu, a starostlivosť o maloletých, aby nadradili záujmy maloletých detí nad vlastné nespracované negatívne emócie a uvedomili si základnú potrebu detí, korelujúcu s ich právom na starostlivosť obidvoch rodičov. Rodičom odporúčal, aby sa pokúsili v otázkach úpravy rodičovských práv k maloletým deťom dospieť (i s možnosťou spoločného využitia odbornej pomoci, nečakajúc na zásah zo strany súdu) k modelu, ktorý uprednostní záujmy detí a zároveň bude rešpektovať aj práva oboch rodičov, ktorí sú si v rozsahu a výkone rodičovských práv rovní. Obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj detí. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem detí. Súd prvého stupňa súčasne dal do pozornosti obom rodičom aj zásady vyplývajúce z Dohovoru o právach dieťaťa, tvoriaceho súčasť nášho právneho poriadku, ktoré pri svojom rozhodovaní rovnako zohľadňoval. Každé dieťa na plný a harmonický rozvoj svojej osobnosti potrebuje lásku a porozumenie. Musí všade tam, kde je to možné, vyrastať v starostlivosti a pod zodpovednosťou svojich rodičov, a v každom prípade v ovzduší náklonnosti a morálneho aj materiálneho bezpečia. Pre úplnosť zdôraznil, že každý z rodičov je povinný vychovávať deti v úcte k druhému rodičovi a pozitívne ich usmerňovať vo vzťahu k nemu. Je na oboch rodičoch, aby pre spoločné deti vytvorili prostredie, v ktorom sa cítia bezpečne, s istotou sa môžu vyvíjať a najmä sa od každého z rodičov prirodzene učí ako od dôveryhodných modelov všetkému, čo budú v živote potrebovať, pričom popri matke má nezastupiteľnú úlohu aj mužský vzor (otec). Len rodičia sú zodpovední za to, aby následky ich vzájomných konfliktov neprenášali na deti a nepoužívali ich ako nástroj vzájomného boja.

Súd prvého stupňa poukázal na to, že v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom vykoná potrebné rozsiahle dokazovanie, v prípade potreby i znalecké dokazovanie, ktoré presahuje rámec predbežného opatrenia s cieľom zistiť, u ktorého z rodičov je pre deti lepšie výchovné prostredie a až na základe takto vykonaného dokazovania v prípade rozvodu manželstva rozhodne o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým na čas po rozvode. Uznesenie odôvodnil ustanovením § 102 ods. 1, § 74 ods. 1, § 75, ods. 1, 6, § 76 ods. 1 písm. a/, b/ O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie otec a vyslovil obavu, že v postupe súdu prvého stupňa mohlo dôjsť k nezrovnalostiam, s následkom možného znevýhodnenia otca v konaní. Jeho návrh dostal neskoršiu spisovú značku ako návrh matky, ktorý bol podaný až nasledujúci deň. Súčasne uviedol, že matka vo svojom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uviedla priamo aj spisovú značku rozvodového konania, hoci ju pri bežnom postupe súdu prvého stupňa v tom čase nemala mať. Uznesenie č.k. 20 P 2/2016-12 zo dňa 18.01.2016 o spojení vecí, mu bolo doručené s oneskorením, a teda sa nedá určiť, kedy bolo doručované matke. Súd prvého stupňa preto ďalej konal vo veci bez nadobudnutia právoplatnosti uvedeného rozhodnutia. V rámci odvolania uviedol, že pokiaľ ide o listinné dôkazy, na ktoré súd prvého stupňa neprihliadol, poukázal na ustanovenie § 42 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, ničím netreba dopĺňať, a preto mu bolo týmto znemožnené, aby sa účinne domáhal na súde ochrany svojho práva. Súčasne v rámci odvolania priložil doručenkou a listinné dôkazy, na ktoré sa odvolával v tlačenej forme a poukázal na to, že súd prvého stupňa ho nevyzval na doplnenie jeho listinných dokladov o autorizáciu, ale matku vyzval na doplnenie jej podania o žalobný petít; týmto bolo porušené právo účastníkov konania podľa Ústavy Slovenskej republiky. Taktiež uviedol, že súd prvého stupňa rozhodol s oneskorením jedenástich dní a uznesenie zo dňa 25.02.2016 odoslal s oneskorením ďalších deviatich dní, až 08.03.2016. Otec v rámci odvolania ďalej poukázal na to, že súd prvého stupňa rozhodol vo veci bez osvedčenia základných skutočností potrebných pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, nakoľko nebolo osvedčené, kde maloleté deti bývajú. Kolízny opatrovník (úrad práce sociálnych vecí a rodiny) prešetril podmienky v domácnosti iba na M. O. Č.. XX D. H. a v popise domácnosti na C. Č.. XX, H. - D., sa opierať len o výpoveď matky. Nebolo teda osvedčené, či matka skutočne má k dispozícii takúto domácnosť pre seba a pre deti, a z akého titulu a na akú dobu. Súd prvého stupňa vo veci ďalej konal, aj keď ešte nebolo osvedčené, že zamietnutie dočasnej úpravy nevytvorí medzi účastníkmi nenávratný stav, najmä rozvrat pokojného výchovno-vývojového rodinného prostredia maloletých detí, čo je jednoznačne proti ich záujmu. Ten má byť nadradený akýmkoľvek záujmom matky alebo otca. Uznesenie č.k. 20 P 1/2015-135 štylisticky a obsahovo zahŕňa len citácie z návrhu matky, zápisnicu úradu práce sociálnych vecí a rodiny a na jeho návrh vôbec neprihliada. Taktiež uviedol, že konanie súdu prvého stupňa o jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia má skúmať poskytovanie starostlivosti o maloleté deti R. ich matkou a ich otcom, takže je neprípustné brať do úvahy schopnosť cudzej osoby, uspokojovať potreby detí. Cudzía osoba nemá voči maloletým deťom žiadne práva ani povinnosti, pokiaľ súd nerozhodne o zverení detí do osobnej starostlivosti jedného z rodičov a táto osoba nie je manželom alebo manželkou tohto rodiča, žijúcim s dieťaťom v jednej domácnosti. Súd prvého stupňa zjednodušil posudzovanie vhodnosti zavedenia striedavej starostlivosti v dvoch domácnostiach len na zistenie, či nenamietajú deti (ktoré vzhľadom na vek nevedia situáciu posúdiť, navyše jedno dieťa verbálne nekomunikuje), a či je so starostlivosťou otca spokojná matka. Súd prvého stupňa neprihliadol na jeho písomné námietky a na potrebu odborného posúdenia vhodnosti striedavej starostlivosti pre maloletého I. G.. Samotná matka uviedla, že kompenzačné pomôcky (najmä ortéza na sedenie) sú príliš veľké na to, aby sa prenášali. Dieťa bez nich dokáže 1 - 2 dni vydržať, ale potom pri starostlivosti chýbajú. Preto je pre I. G. lepšie, keď bude momentálne umiestnený na jednom mieste, kde bude mať k dispozícii svoj komfort. V tejto definícii potrieb pre maloletého I. G. sa obaja rodičia zhodujú, rozdiel je len v mieste. Otec má za to, že súd prvého stupňa tieto potreby maloletého nezobral do úvahy a taktiež nezobral do úvahy prosbu maloletého N., ktorý ho žiadal, aby sa mohol konečne vyspať, keď k otcovi prišiel po týždni starostlivosti u matky unavený zo skorého ranného vstávanie, kvôli preprave z C. Č.. XX, D. D., do školy v mieste bydliska v C.. Pokiaľ ide o kompenzačné prostriedky uviedol, že tieto sú maloletému I. G. stále k dispozícii v mieste bydliska na M. XX a súčasne aj na vyžiadanie matky, aj na zapožičanie. Matka nikdy nenamietala absenciu akejkoľvek kompenzačnej pomôcky, s výnimkou auta, ktoré však kompenzačnou pomôckou nie je. Pokiaľ ide o zakúpenie tohto motorového vozidla, bolo čiastočne hradené z príspevku na kúpu od úradu práce sociálnych vecí a rodiny vo výške 36 % z celkovej ceny vozidla a zvyšná časť, t.j. 64 %, bola zaplatená pôžičkou od jeho rodičov a pôžičkou z U. H., a.s. Matka počas striedania starostlivosti v jednej domácnosti vozidlo každý druhý týždeň plne užívala, a to aj bez akéhokoľvek príspevku na kúpu tohto vozidla. Súčasne poukázal na to, že vozidlo je neustále k dispozícii maloletému I. G. na jeho prepravu z miesta jeho trvalého bydliska na M. Č.. XX do S. Y. a na ambulantné rehabilitácie do Dunajskej Lužnej a na tieto účely sa riadne využíva. Zákon ani rozhodnutie Úradu práce sociálnych vecí a rodiny o poskytnutí príspevku na kúpu motorového vozidla neurčujú, kto má prepravu vozidlom vykonávať, a nijako neobmedzujú ďalšie používanie vozidla. Z týchto dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozhodol o jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Matka ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadrili.

Odvolací súd preskúmal vec (§ 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), túto prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keďže odvolanie smerovalo proti uzneseniu, ktorým nebolo rozhodnuté vo veci samej, a teda neboli dané podmienky pre postup podľa ustanovenia § 214 ods. 1 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolaniu otca nemožno priznať úspech.

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že rodičia maloletých detí spolu nežijú v spoločnej domácnosti. Otec zostal žiť v byte na M. O. Č.. XX D. H., ktorý je vo vlastníctve jeho rodičov a matka maloletých detí žije v súčasnosti u priateľa na ulici C. Č.. XX D. D.. Z obsahu spisu taktiež vyplýva, že rodičia si za danej situácie maloleté deti striedajú po týždni (týždeň sú matky, týždeň u otca), napriek tomu obaja rodičia predbežným opatrením navrhujú (okrem iného) aj dočasné zverenie maloletých detí v ich prospech. Z pripojeného spisu odvolací súd zistil, že pod sp.zn. 20 P 312/2015 prebieha konanie o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom, ktoré podala matka dňa 23.12.2015; konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené. Je nepochybné, že maloletý I. G. je ťažko zdravotne postihnutý, vyžaduje špeciálnu starostlivosť, špeciálne pomôcky a nepochybne aj individuálny prístup.

Ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz (§ 102 ods. 1 veta prvá O.s.p.). Predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere, odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd (§ 76 ods. 1 písm. a/, b/ O.s.p.); súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania (§ 75 ods. 6 O.s.p.).

Účelom predbežného opatrenia je dočasne upraviť pomery účastníkov, či už pred začatím konania alebo v priebehu konania. Možno ho nariadiť len vtedy, respektíve dovtedy, kým nie sú dané podmienky pre konečné rozhodnutie vo veci. Zásadne sa ním neprejudikuje právo účastníkov a tretích osôb. Stráca svoje opodstatnenie akonáhle súd poskytne ohrozenému alebo porušenému právu definitívnu ochranu. Musí byť pritom daná aspoň naliehavá potreba predbežnej úpravy a nárok musí byť osvedčený.

Súd prvého stupňa správne vychádzal zo skutočností nachádzajúcich sa v spise, vyplývajúcich z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia oboch rodičov, a existujúcich v čase jeho rozhodnutia a na ich základe aj dospel k správnym záverom. Ako vecne a právne správne uznesenie súdu prvého stupňa odvolací súd potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). Takéto rozhodnutie za žiadnych okolností neprejudikuje právo, nenahrádza rozhodnutie vo veci samej. Až v konečnom rozhodnutí po vykonanom dokazovaní vo veci samej súd prvého stupňa rozhodne o zverení maloletých detí (v prípade nezachovania striedavej starostlivosti), o zastupovaní a správe majetku maloletých detí a v prípade potreby upraví aj výšku vyživovacej povinnosti k maloletým deťom.

Odvolací súd považuje za potrebné pripomenúť, že predbežné opatrenie je procesným inštitútom, ktorý umožňuje poskytnúť ochranu porušeným alebo ohrozeným subjektívnym právam do toho času, kým sa definitívne nerozhodne o veci samej. Pred nariadením predbežného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí však byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Pri nariadení predbežného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné.

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Náležite vysvetlil, prečo považoval za potrebné uprednostniť dohodu rodičov vo vzťahu k starostlivosti o maloleté deti.

Pokiaľ ide o námietku otca, že jeho návrh na nariadenie predbežného opatrenia má neskoršiu spisovú značku ako návrh matky, z obsahu spisu odvolací súd zistil, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia bol podaný emailom dňa 04.01.2016 o 07.43 hod. a následne bol doplnený

písomne dňa 08.01.2016. Návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia bol doručený okresnému súdu dňa 04.01.2016 od 12.15 hod. Z uvedeného teda vyplýva, že návrh matky bol na súd prvého stupňa doručený skôr ako návrh otca, pričom bol písomne doplnený neskôr, čo však neznamená, že by mal mať neskoršiu spisovú značku. Pokiaľ ide o spisovú značku rozvodového konania v tejto súvislosti odvolací súd udáva, že matka túto spisovú značku rozvodového konania poznala už dňa 23.12.2015, nakoľko návrh na rozvod podala osobne a spisovú značku navrhovateľ dostáva automaticky pri podaní návrhu na súd priamo v podateľni príslušného súdu. Pokiaľ ide o nadobudnutie právoplatnosti uznesenia č.k. 20P 2/2016-12 zo dňa 18.01.2016 o spojení vecí, v tejto súvislosti musí odvolací súd uviesť, že ide o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania, a teda je bezpredmetné, či toto uznesenie nadobudlo alebo nenadobudlo právoplatnosť.

Pokiaľ ide o námietky otca týkajúce sa zvýhodňovania matky v tejto súvislosti odvolací súd udáva, že z odôvodnenia uznesenia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Otec v rámci odvolania taktiež namietal, že súd prvého stupňa rozhodol bez osvedčenia základných skutočností potrebných pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. V tejto súvislosti je nepochybné, že prebieha konanie o rozvod manželstva a súčasne prebieha aj konanie o úpravu práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, a preto nie je zrejmé, absenciu akého osvedčenia základných skutočností potrebných pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, otec namieta.

Odvolací súd v predmetnej veci poukazuje na čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Treba zdôrazniť, že rodič má právo sa s dieťaťom stýkať, nie je to však jeho povinnosť a nemožno ho k tomu nútiť. V Dohovore o právach dieťaťa v čl. 18 ods. 1 je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa. Pri rozhodovaní o úprave styku by súd preto nemal ignorovať ani záujmy dieťaťa, ale ani opodstatnené pracovné, či iné povinnosti rodičov. Rodičia maloletého dieťaťa by sa v záujme dieťaťa mali predovšetkým na úprave styku rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti, dohodnúť. Až následne, ak takáto dohoda nie je možná, upraví styk rodiča s maloletým dieťaťom súd, pričom je povinný prihliadnuť predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby k rodičom, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia.

V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že je nepochybné, že rozvod manželstva a z toho vyplývajúce následky, t.j. rozdelenie domácností rodičov, následné striedanie starostlivosti o deti, sťažaná komunikácia medzi rodičmi, negatívne vplývajú na maloleté deti, a preto súd prvého stupňa správne apeloval na rodičov, aby uprednostnili rodičovskú dohodu ohľadom starostlivosti o maloleté deti. Zákon preferuje dohodu rodičov o úprave styku s maloletým dieťaťom. O styku rodičov s maloletým dieťaťom rozhodne súd vtedy, ak sa rodičia o tejto otázke nedohodnú. Zákon nepredpisuje rodičom obsah dohody o úprave ich styku s maloletým dieťaťom a nepredpisuje pre túto dohodu žiadne náležitosti a neukladá ani žiadne obmedzenia, ako ani nepredpisuje obsah výroku rozhodnutia súdu, ktorým tento rozhodne o úprave styku rodičov s maloletým dieťaťom, a ani ho iným spôsobom v jeho rozhodovaní o tejto otázke nijako neobmedzuje.

S poukazom na obsah spisu a na skutočnosť, že rodičia maloletých detí spolu nežijú v spoločnej domácnosti, avšak je nepochybné (a nenamietajú to ani jeden z rodičov), že rodičia si za danej situácie maloleté deti striedajú po týždni (týždeň sú u matky, týždeň u otca), inak povedané „zatiaľ“ sa o starostlivosti o maloleté deti dohodli, a preto nie je potrebné autoritatívnym výrokom súdu (nariadením predbežného opatrenia) zasahovať do tejto situácie a meniť pravidlá, na ktorých sa rodičia vzájomne dohodli. Ani v odvolacom konaní nenastali také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu dočasnej úpravy pomerov maloletých detí v záujme maloletých detí.

Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.